

Міністерство освіти і науки України
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»
Факультет гуманітарної та економічної освіти
Кафедра педагогіки вищої школи

ЗВІТ

з виробничої асистентської та науково-дослідної практики

Період проходження 26.04 2021– 4.06.2021

здобувача другого (магістерського) рівня
вищої освіти 1 курсу
факультету гуманітарної та економічної освіти
спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки
освітньо-професійна програма «Педагогіка
вищої школи»
денної форми навчання
Передненко Максима Євгеновича

Керівник практики від кафедри
Сипченко О.М.

Слов'янськ, 2021

Міністерство освіти і науки України
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»
Факультет гуманітарної та економічної освіти
Кафедра педагогіки вищої школи

ЗАТВЕРДЖУЮ:
Викладач-методист кафедри

« » 20 р.

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН РОБОТИ
виробничої асистентської та науково-дослідної практики

Період проходження 26.05 2021 – 04.06 2021

здобувача другого (магістерського) рівня
вищої освіти 1 курсу
факультету гуманітарної та економічної освіти
спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки
освітньо-професійна програма «Педагогіка
вищої школи»
денної (заочної) форми навчання
Передненко Максима Євеноича

Керівник практики від кафедри
Сипченко О.М.

Слов'янськ, 2021

Індивідуальний план роботи здобувача (приклад)

Розділ	Зміст роботи	Термін виконання	Відмітка про виконан
1	2	3	4
I. Навчально-методична робота	1. Знайомство з методичною документацією та основними напрямками навчально-методичної, наукової і виховної діяльності випускової кафедри.	26.04	+
	2. Знайомство зі змістом навчальних планів і робочих навчальних програм дисциплін, за якими буде проходити виробнича асистентська практика.	26.04	+
	3. Розроблення планів занять, дидактичних і методичних матеріалів відповідно до вимог робочих навчальних програм дисциплін, за якими буде поводитись освітня діяльність.	27.04 27.04	+
	4. Консультації у провідних викладачів кафедри та керівника практики щодо змістовного наповнення опорних конспектів лекційних і практичних занять.	28.04	+
	5. Затвердження конспектів занять, дидактичних і методичних матеріалів у керівника практики.	05.05	+
	6. Підготовка до занять.	06.06	
	7. Відвідування лекцій провідних викладачів кафедри та їх аналіз.	11.05	
	8. Відвідування семінарсько-практичних занять провідних викладачів кафедри та їх аналіз.		+
	9. Підготовка та проведення лекції на тему: «Я – концепція»	21.05	+
	10. Підготовка та проведення практичного заняття на тему «Я концепція»	21.05	+
	11. Відвідування й аналіз лекцій і практичних занять, що проводять магістри-практиканти.		
II. Позааудиторна виховна робота	1. Ознайомлення з планом виховної роботи куратора академічної групи, за якою закріплений практикант.	27.04	+
	2. Складання плану виховної роботи куратора академічної групи.	04.05	+
	3. Підготовка до виховної роботи в академічній групі, в яких будуть проходити практику магістри	06.05	+
	4. Проведення позааудиторної роботи та виховних заходів зі здобувачами академічних груп.	24.05	+
	5. Обговорення з керівником проведеної виховної роботи, самоаналіз.	25.05	+
	6. Участь у кафедральних та факультетських виховних заходах		
1	2	3	4

III. Науково-дослідна робота	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ознайомлення з планом наукової роботи кафедри. 2. Відвідування засідань кафедри, де обговорюються кандидатські та докторські дисертації, інші наукові проблеми. 3. Ознайомлення з планом роботи, протоколами засідань наукових гуртків (проблемних груп). 4. Обговорення напряму науково-дослідної роботи: вибір теми та опрацювання об'єкта дослідження, визначення мети й завдань роботи, обґрунтування актуальності теми, погодження обраної теми з керівником. 5. Проведення дослідження за обраною науковою темою. 6. Підготовка наукової статті «Гуманная взаємодія суб'єктів педагогічного процесу в НУШ». 7. Участь у наукових семінарах, конференціях, що проходять на кафедрі, в університеті. 	<p>7.05</p> <p>12.05</p> <p>11.05</p>	
VI. психодіагностична робота	<ol style="list-style-type: none"> 1. Психологічний аналіз спільної діяльності, групових процесів, соціально-психологічних явищ. 2. Підбір психодіагностичних методів і методик, спрямованих на психолого-педагогічне вивчення групи. 3. Проведення психолого-педагогічного дослідження студентської академічної групи. 4. Обробка та інтерпретація отриманих даних (протоколи психодіагностичних досліджень). 5. Узагальнення результатів дослідження. 6. Визначення шляхів подальшого розвитку групи, методів корекції (в разі необхідності), формулювання рекомендацій щодо оптимізації групових процесів. 		

Міністерство освіти і науки України
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»
Факультет гуманітарної та економічної освіти
Кафедра педагогіки вищої школи

ЩОДЕННИК

виробничої асистентської та науково-дослідної практики

Період проходження 26.05 2021 – 04.06 2021

здобувача другого (магістерського) рівня
вищої освіти 1 курсу
факультету гуманітарної та економічної освіти
спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки
освітньо-професійна програма «Педагогіка
вищої школи»
денної (заочної) форми навчання
Передненко Максима Євгеновича

Керівник практики від кафедри
Сипченко О.М.

Слов'янськ, 2021

Місце проходження практики: ДВНЗ "Донбаський державний педагогічний університет", вул. Г. Батюка, 19, м. Слов'янськ, Донецька область, Україна, 84116
 Приймальна ректора: +38 (0626) 66-54-54.
 Приймальна комісія: +38 (0626) 66-51-50, (095) 947-17-77 sgpi@slav.dn.ua,
 ректор Світлана Олександрівна Омельченко.

Щоденник

Дата	Зміст роботи (із записом власних вражень, думок, поглядів, побажань)	Примітка
26.04	Ознайомлення з методичною документацією та основними напрямками навчально-методичної, наукової і виховної діяльності випускової кафедри	Документація бездоганно оформлена
26.04	Ознайомлення зі змістом навчальних планів і робочих навчальних програм дисциплін, за якими буде проходити виробнича асистентська практика.	
26.04	Ознайомлення з планом виховної роботи куратора академічної групи, за якою закріплений практикант. Визначення за розкладом занять, які будуть відвідувати та проводити здобувачі. Складання графіків відвідування та проведення занять, виховних заходів	
27.04	Ознайомлення зі студентською академічною групою, як об'єктом психолого-педагогічного вивчення, з особливостями її функціонування, психологічними аспектами керівництва тощо. Узгодження індивідуальних планів проходження практики з керівниками практики. Розроблення та затвердження індивідуальних планів проходження практики.	
28.04	Розроблення планів занять, дидактичних і методичних матеріалів відповідно до вимог робочих навчальних програм дисциплін, за якими буде поводитись освітня діяльність	
29.04	Консультації у провідних викладачів кафедри та керівника практики щодо змістовного наповнення опорних конспектів лекційних і практичних занять.	Дуже цікаво та наповнено пройшли консультації
30.04	Розроблення планів занять, дидактичних і методичних матеріалів відповідно до вимог робочих навчальних програм дисциплін, за якими буде поводитись освітня діяльність	
5.05	Затвердження конспектів занять, дидактичних і методичних матеріалів у керівника практики.	

6.05	Підготовка до занять.	
7.05	Підготовка до занять.	
12.05	Проведення пробних занять. Складання плану виховної роботи куратора академічної групи.	
13.05	Проведення пробних занять. Складання плану виховної роботи куратора академічної групи.	
14.05	Підготовка до виховної роботи в академічній групі, в яких будуть проходити практику магістри. Відвідування занять (2 лекції, 2 практичні), консультацій, які проводять викладачі з дисциплін педагогічного циклу, з метою вивчення педагогічного досвіду та системи навчальної роботи	
17.05	Відвідування занять (2 лекції, 2 практичні), консультацій, які проводять викладачі з дисциплін педагогічного циклу, з метою вивчення педагогічного досвіду та системи навчальної роботи	
18.05	Психологічний аналіз спільної діяльності, групових процесів, соціально-психологічних явищ. Підбір психодіагностичних методів і методик, спрямованих на психолого-педагогічне вивчення групи.	
19.05	Ознайомлення з планом наукової роботи випускової кафедри. Ознайомлення з планом роботи, протоколами засідань наукових гуртків (проблемних груп). Обговорення напряму науково-дослідної роботи: вибір теми та опрацювання об'єкта дослідження, визначення мети й завдань роботи, обґрунтування актуальності теми, погодження обраної теми з керівником	
20.05	Обговорення з керівником проведених занять, самоаналіз. Відвідування занять, які проводять інші здобувачі-практиканти. Обговорення лекційних, практичних (семінарських) занять інших здобувачів-практикантів	
21.05	Проведення лекційного, практичного заняття за індивідуальним планом проходження практики	
24.05	Обговорення з керівником проведеної виховної роботи, самоаналіз. Участь у кафедральних та факультетських виховних заходах	
25.05	Обговорення з керівником проведеної виховної	

	роботи, самоаналіз. Участь у кафедральних та факультетських виховних заходах	
26.05	Участь у наукових семінарах, конференціях, що проходять на кафедрі, в університеті.	
27.05	Проведення психолого-педагогічного дослідження студентської академічної групи. Обробка та інтерпретація отриманих даних (протоколи психодіагностичних досліджень).	
28.05	Проведення психолого-педагогічного дослідження студентської академічної групи. Обробка та інтерпретація отриманих даних (протоколи психодіагностичних досліджень).	
31.05	Узагальнення результатів дослідження. Визначення шляхів подальшого розвитку групи, методів корекції (в разі необхідності), формулювання рекомендацій щодо оптимізації групових процесів.	
1.06	Проведення дослідження за обраною науковою темою. Підготовка доповіді на науково-практичну конференцію та/або наукової статті з проблеми, що досліджується	
2.06	Оформлення звітних матеріалів і затвердження їх керівником практики	
3.06	Підготовка до захисту звітних матеріалів про проходження виробничої асистентської та науково-дослідної практики. Звіт про проходження виробничої асистентської та науково-дослідної практики на звітній конференції	
4.06	Підведення підсумків практики	

Розклад занять академічної групи

4 курсу педагогічного факультету денної форми навчання

	Понеділок	Вівторок	Середа	Четвер	П'ятниця
1	ТМ Фему	Худ.праця	Педаг родинного вихов.	Худ.праця	Соц-політ студії
2	ТМ Фему	Худ.праця	Педаг родинного вихов.	Основи корекційної педагогіки	Соц-політ студії
3	Правознавство	Практична		Правознавство	Практична

		психологія			психологія
--	--	------------	--	--	------------

Перелік навчальних предметів

№	Дисципліна	Семестр	Кількість годин	
			загальна	на тиждень
1	ТМ Фему	7		6
2	Правознавство	7		4
3	Худ.праця	7		6
4	Практична психологія	7		4
5	Соц-політ студії	7		4
6	Педаг родинного вихов.	7		4
7	Основи кореційної педагогіки	7		2

Кадрове забезпечення викладання дисциплін

№	Назва дисципліни	ПІБ викладача	Освіта	Фах	Стаж
	ТМ Фему	Алеко О.А.	Педфак		9 років
	Правознавство	Іванчук В.В			
	Худ.праця	Одерій Л.Є.			31 рік
	Практична психологія	Панасенко Е.А.			
	Соц-політ студії	Степанов В.В.			
	Педаг родинного вихов.	Кривошея Н.Б.			
	Основи кореційної педагогіки	Омельченко М.В.			

Список академічної групи

Пор №	Прізвище, ім'я по батькові	Доручення	Інтереси, хобі	Успішність	Сімейний стан
1.	Довгаль Дарина		спів	добре	незаміжня
2.	Кожедуб Олеся		танці	добре	незаміжня
3.	Смольник Влада		малювання	добре	незаміжня
4.	Горань Катя		танці	добре	незаміжня
5.	Биток Дар'я		музика	добре	одружена
6.	Дорошинь Валерія		Читання книжок	відмінно	незаміжня
7.	Холецька Марія		спорт	задовільно	незаміжня

8.	Маяцька Аліса		танці	добре	незаміжня
----	---------------	--	-------	-------	-----------

Орієнтовна схема конспекту лекції.

Тема: Я – концепція

Мета вивчення -формувати навички свідомого використання іміджевих характеристик у різних сферах життєдіяльності; удосконалити вміння та навички ефективної самопрезентації та креативності майбутнього фахівця в галузі освіти.

Обладнання: проектор, презентація

План лекції:

1. Самосвідомість та "Я-концепція" особистості.
2. Структурні елементи "Я-концепції".
3. Самооцінка як інструмент створення образу Я.
4. Пасивний психологічний захист "Я-образу"

Література:

1. Березовська Л. І. Самовиховання та саморегуляція особистості К.: Слово, 2011. – 165 с.
2. Перельгіна Е.Б. Психологія іміджа: учеб. пособие / Е.Б.Перельгіна. – М. : Аспект Пресс, 2002. – 223 с.
3. Почепцов Г.Г. Имиджелогия. – М.: Рефл-бук, Ваклер, 2000. – 768 с.
4. Семиченко В.А. Психологія особистості. – К. Видавець Ешке О.М., 2001. – 427с.

Ключові поняття: самосвідомість, "Я-концепція", самооцінка, самоповага, афект неадекватності, рівень домагань особистості .

Основний зміст

Питання 1. Розгорнутий опис

Як наукове поняття Я – концепція увійшла у ужиток спеціальної літератури порівняно недавно, то, можливо тому літературі, як вітчизняної, і зарубіжної, немає єдиної його трактування; найближче за змістом щодо нього перебуває самосвідомість. Але Я – концепція – поняття менш нейтральне, у тому числі у собі оціночний аспект самосвідомості. Це динамічну систему уявлень людини про собі у яке входить як власне усвідомлення своїх фізичних, інтелектуальних й інших властивостей, і самооцінка, і навіть суб'єктивне сприйняття які впливають цю особистість зовнішніх чинників.

Усвідомлене ставлення людини до своїх потреб і здібностей, мотивів поведінки, переживань і думок називають самосвідомістю особистості.

В основі самосвідомості лежить здатність відокремлювати себе від власної життєдіяльності. Ця здатність виникає в спілкуванні при формуванні свідомості, мислення, розуміння, ставлення до свого буття, вона опосередкована спільною діяльністю, що сприяє формуванню певного уявлення про себе, своєю здатністю до суспільно значущих дій та вчинків.

Уявлення про себе (суб'єктивний образ свого "Я") виникає під впливом оцінного ставлення інших людей при співвіднесенні мотивів, мети і результатів своїх вчинків та дій з соціальними нормами поведінки, які прийняті в конкретному суспільстві.

Результатом процесів самосвідомості є "Я-концепція" особистості.

Питання 2. Розгорнутий опис

«Я-концепція» – перший етап роботи в технології побудови особистого шарму, етап пізнання і прийняття себе, формування власного самонастроювання на позитивне ставлення до світу і до себе: пізнати себе, прийняти, полюбити і навчитися допомагати собі.

Я – концепція виникає в людини під час соціального взаємодії як неминучий і завжди унікальний результат психічного розвитку, як щодо стійке й те водночас підвладне внутрішнім змін і коливань психічне придбання. Воно накладає незгладимий відбиток попри всі життєві прояви людини – з раннього дитинства до глибокої старості. Початкова залежність Я – концепції від зовнішніх впливів явна, але надалі він відіграє самостійну роль життя людини.

"Я-концепція" – це динамічна система уявлень людини про себе, яка включає усвідомлення своїх фізичних, інтелектуальних та інших особливостей; самооцінку та суб'єктивне сприймання зовнішніх факторів, які впливають на особистість.

"Я-концепція" є системою установок, яка включає три структурні елементи:

- 1) когнітивний – образ "Я", який характеризує зміст уявлень про себе;
- 2) емоційно-оцінний, афективний, що відображає ставлення до себе загалом чи до окремих боків своєї особистості, діяльності й проявляється в системі самооцінок;
- 3) поведінковий, який характеризує прояви перших двох елементів у поведінці.

З погляду змісту і характеру уявлень про себе виділяють "Я-минуле", "Я-теперішнє", "Я-майбутнє", а також "Я-динамічне" (як особистість змінюється, якою вона прагне стати), "Я-уявлюване", "Я-маску", "Я-

фантастичне" тощо. Розбіжності між "ідеальним Я" та "реальним Я" є джерелом розвитку особистості. Разом з тим суттєві суперечності між ними можуть призвести до внутрішнього конфлікту й негативних переживань.

Важливою функцією "Я-концепції" є забезпечення внутрішньої погодженості особистості, стійкості її поведінки. Розвиток особистості, її діяльність і поведінка зазнають впливу "Я-концепції".

"Я-концепція" формується під впливом життєвого досвіду людини, насамперед стосунків у сім'ї, проте досить рано вона сама набуває якості активності й починає впливати на інтерпретацію цього досвіду, на мету особистості, систему її очікувань та прогнозів щодо свого майбутнього, на оцінку своїх досягнень і тим самим на її ставлення до самої себе. Центральним компонентом "Я-концепції" є самооцінка особистості.

Питання 3. Розгорнутий опис

***Самооцінка** – це та цінність, значущість, якої надає собі індивід загалом та окремим бокам своєї особистості, діяльності, поведінки.*

Самооцінка виконує регуляційну і захисну функції, впливає на поведінку, діяльність і розвиток особистості, її стосунки з іншими людьми. Відображаючи рівень задоволення чи незадоволення собою, самооцінка створює основу для сприймання власного успіху чи неуспіху в діяльності, досягнення мети певного рівня, тобто *рівня домагань особистості*.

***Рівень домагань особистості** – це прагнення до досягнення мети тієї складності, на яку людина вважає себе здатною. В основі рівня домагань лежить самооцінка (чи своїх можливостей, потенціалу в окремій сфері, чи себе як особистості загалом).*

Самооцінки розвиненого індивіда утворюють складну систему, яка включає в себе як загальну самооцінку (вона відображає рівень самоповаги, прийняття чи неприйняття себе), так і часткові самооцінки, що характеризують ставлення до окремих сторін своєї особистості, вчинків.

Самооцінка може мати різний рівень усвідомлення. Її характеризують за такими параметрами:

- 1) за рівнем виділяють високу, середню та низьку самооцінку;
- 2) за співвіднесенням з реальними успіхами – адекватну та неадекватну (завищену та занижену);
- 3) за особливостями будови – конфліктну та безконфліктну.

Для розвитку особистості ефективною є досить висока загальна самооцінка, що співвідноситься з адекватними частковими самооцінками різного рівня. Стійка і разом з тим досить гнучка самооцінка, яка за необхідності може змінюватися під впливом нової інформації, набутого досвіду, оцінок інших людей, є оптимальною як для особистісного зростання, так і для продуктивної діяльності. Негативно впливає на них надмірно стійка, ригідна самооцінка, а також надто нестійка, така що змінюється за найменших впливів.

Самооцінка формується на основі оцінок оточуючих, оцінки результатів власної діяльності, а також на основі співвіднесення реального та ідеального уявлення про себе.

Збереження сформованої, звичної самооцінки стає для людини потребою, і порушення її породжує такий самооцінний феномен, як афект неадекватності.

Афект неадекватності – це стійкий негативний емоційний стан, який виникає у зв'язку з неуспіхом у діяльності і проявляється в тому, що індивід або не усвідомлює, або не хоче визнати його. Афект неадекватності настає за умов, коли в суб'єкта є потреба зберегти завищену самооцінку та завищений рівень домагань. Він виступає як захисна реакція, яка дає змогу вийти з конфлікту ціною порушення адекватного ставлення до дійсності: індивід зберігає завищений рівень домагань та завищену самооцінку, уникаючи при цьому усвідомлення того, що причиною неуспіху є він сам, і відкидаючи сумніви щодо своїх здібностей.

Самосвідомість особистості чутливо реєструє на основі механізму самооцінки співвідношення власних домагань і реальних досягнень. Важливим компонентом образу "Я" особистості є *самоповага*, яка визначає співвідношення справжніх її досягнень і того, на що людина претендує, розраховує. Американський психолог У.Джемс запропонував формулу, за якою в чисельнику представлені реальні досягнення індивіда, у знаменнику – його домагання. Як бачимо, для збереження самоповаги є два шляхи: досягати успіхів в обраних галузях або знижувати рівень домагань.

Питання 4. Розгорнутий опис

Ще один варіант збереження самоповаги – *пасивний психологічний захист "Я-образу"*. Це особлива регулятивна система, яку використовує особистість для усунення психологічного дискомфорту і переживань, що загрожують "Я-образу", та збереження його на рівні, бажаному й можливому за даних обставин. Захисні механізми вступають у дію, коли досягти мети нормальним шляхом неможливо.

Належний збіг ідеального уявлення про себе з реальним визначає душевне благополуччя людини. Але коли з'явилася суттєва розбіжність, то виникає внутрішнє напруження, яке спонукає до змін ідеального або реального уявлення про себе, або до спроб загалом не сприймати інформацію, що призводить до дисбалансу уявлень. В останньому випадку в процес втручається інстанція, здатна до створення захисних механізмів.

Функцію «психологічного захисту» в більшості літературних джерел описано як низку специфічних прийомів, які використовує особистість для того, щоб знизити рівень неприємних переживань.

Психологічний захист має складну структуру:

- **СПРЯМОВАНІСТЬ** пов'язана з виявленням особливостей «ідеалізованого «Я» суб'єкта.
- **МЕТА** пов'язана із виявленням специфіки механізму психологічного захисту.
- **ЦІННОСТІ** визначають, які умовні цінності є головними для функціонування захисту.
- **ЗАСОБИ** – сукупність технік захисту.
- **РЕЗУЛЬТАТИ** – те, що отримано як наслідок використання певної техніки психологічного захисту для досягнення визначеної раніше мети.

Усі ці категорії, як доводить Т.С. Яценко, дуже тісно пов'язані між собою та об'єднані в певну ієрархічну систему. Головним компонентом, який виконує функцію їхнього організатора, є «ідеалізоване «Я».

Дослідники по-різному трактують різновиди психологічного захисту. Ф.Б. Басін зазначає, що всі спроби класифікувати різновиди психологічного захисту пов'язані з процесом психологічної переробки високоемоційного переживання. Інших поглядів дотримується Т.С. Яценко, яка вважає, що *психологічний захист порушує загальну захищеність «Я», тому що віддаляє суб'єкта від реальності, спотворюючи причину конфлікту.*

Найчастіше різновидами **ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗАХИСТУ** вважають: заперечення, придушення, раціоналізацію, витіснення, проєкцію, деперсоналізацію, відчуження, ідентифікацію, заміщення, компенсацію, сублімацію, катарсис і регресію.

Заперечення виявляється в тому, що інформація, яка тривожить і може призвести до конфлікту, не сприймається.

Під час заперечення переорієнтовується увага. Її напрям змінюється так, що людина стає особливо неуважною до сфер життя і подій, які можуть завдати їй прикрощів, а також травмувати. Таким чином вона превентивно (випереджуючи) відгороджується. Під впливом заперечення людина намагається про щось не думати, відігнати думки про це.

Як відомо, серед потерпілих у масштабних катастрофах завжди є певний відсоток людей, захисна психічна реакція яких виявляється в повному запереченні, здавалося б, цілком очевидних подій. Існує багато приголомшливих описів такої «дивної» поведінки після землетрусів, повеней, вивержень вулканів тощо.

Витіснення – це найуніверсальніший спосіб уникнення внутрішнього конфлікту завдяки активному вилученню із свідомості несприятливого мотиву чи неприємної інформації.

Витіснення спрямоване на те, що раніше було усвідомлене хоча б частково, а заборонене стало вторинним і тому утримується в пам'яті. Воно означає, що надалі цьому спонуканню, хоча воно існує, не дозволено входити в сферу свідомості.

Умовою витіснення є результат порівняння нової інформації з ідеалом «Я». Якщо цей результат несприятливий для людини, деякі моменти відколюються від єдності з іншими, затримуються на шляху руху до реалізації. Витіснення як форму переживання, відсутнього в свідомості, уперше описав З. Фройд. Вилучення мотиву цього переживання зі свідомості зумовлює те, що його забувають. Забувають, щоб уникнути незадоволення, що його спричинив би цей спогад.

Тут доречно пригадати, що несвідоме непідвладне часові. Подія, раніше витіснена і через багато років знову введена у свідомість, не втрачає свого емоційного заряду і діє на свідомість з колишньою силою.

Проекція – несвідоме перенесення (приписування) власних почуттів, бажань і прагнень, у яких людина не хоче собі зізнатися, розуміючи їх соціальну неприйнятність, на інших.

Її можна розуміти як неусвідомлене відкидання власних неприйнятних думок, установок чи бажань і наділення ними інших людей, щоб перекласти відповідальність за те, що відбувається всередині «Я», на навколишній світ. Людина починає звинувачувати інших у тому, що вони роздратовані, тоді як переживає роздратування сама, заявляє, що її не люблять, хоча насправді не любить сама, дорікає іншим у своїх помилках. У разі виявлення небажаних якостей в інших слабшає відчуття провини, і це дає полегшення. Побічні продукти проекції – іронія, сарказм, ворожість.

Низька самооцінка – ключова ланка, яка підвищує імовірність виникнення проекції, а проекція відіграє значну роль у створенні різних забобонів: станових, расових тощо. Зручне тло для реалізації проекції створює алкоголь. На початкових фазах сп'яніння межі особистості ніби розмиваються, під час сприйняття знижується розрізнення властивостей співрозмовника і власних, що ніби тимчасово зрівнює обох і полегшує проектування своїх якостей на інших.

Ідентифікація – несвідоме перенесення на себе почуттів і якостей, властивих іншій людині і недоступних, але бажаних для себе.

Розвивається ідентифікація в дитячих рольових іграх: дочки-матері, пожежники, космонавти тощо, і є одним з механізмів самопізнання. Вона збільшує здатність людини відчувати насолоду, єдність і гармонію через причетність до когось. Діти ідентифікують себе з тими, кого більше люблять, кого вище цінують, створюючи тим самим основу для самоповаги. З її допомогою дитина засвоює зразки поведінки інших, важливих для неї людей, тобто активно соціалізується. Ідентифікація опосередкує прийняття жіночої або чоловічої ролі, позиції дорослого, тобто бере участь у формуванні «Над-Я». Звідси випливає, наскільки важливо, щоб дитина мала змогу спілкуватися з такими дорослими, з якими вона могла б ідентифікувати себе, переносячи на себе їхні позитивні риси.

Раціоналізація – псевдорозумне пояснення людиною своїх бажань, вчинків, насправді зумовлене причинами, визнання яких загрожувало б втратою самоповаги. Часто це пов'язано зі спробою зменшити цінність недоступного; не одержавши бажаного, ми переконуємо себе, що не дуже й хотіли.

Коли захист не задіяно своєчасно, дисонанс, який виник, людина переживає як тривогу, жаль. Не одержавши бажаного і засмучуючись з цього приводу, людина, втішаючи себе, говорить: «Не дуже-то й хотілося». У таких ситуаціях використовують варіант раціоналізації, названий «Зелений виноград». Він спонукає знецінювати або дискредитувати недоступні блага. Через брак сил і волі для здійснення запланованого, людина, перебільшуючи труднощі, які потрібно здолати, вмовляє себе, що робити цього не потрібно. Інший варіант раціоналізації – «Солодкий лимон». Він спрямований на перебільшення цінності вже наявного блага і значущості досягнутого результату.

Включення – це механізм захисту, близький до раціоналізації, коли також переоцінюється значущість чинника, що травмує. Прикладом є катарсис – зменшення внутрішнього конфлікту під час співпереживання. Бачачи чужі страждання, сильніші, аніж особистісні неприємності, і співчуваючи їм, людина починає і власні біди сприймати по-іншому, легше. Таким чином,

люди, здатні щиро співпереживати іншому, не лише полегшують його страждання, а й сприяють зміцненню свого психічного здоров'я.

Заміщення – це перенесення дії, спрямованої на недоступний об'єкт, на дії з доступним об'єктом. Воно знімає напруження, але не приводить до бажаної мети. У житті часто буває, що людина переносить свої роздратування, гнів, прикросі, спричинені однією людиною, на іншу.

Якщо бажаний шлях реагування закрито, то щось, пов'язане з виконанням нашого бажання, шукає інший вихід. Тоді можна спостерігати специфічні реакції розрядки: «плюнути з досади», «тупати ногою», «вдарити кулаком по столу». Так само ефективним є зміщення агресії на «цапа-відбувайла». Усі замітники сприяють відведенню збудження, нездатного знайти нормальний вихід на виконавську систему іншим шляхом.

Заміщення ефективніше (внутрішнє напруження краще розряджається), якщо за його допомогою вдалося, хоча б частково, досягти початкової мети. Наприклад, якщо неможливо побити кривдника, виникає прагнення образити його. Характерна також інверсія: якщо, попри докладені зусилля, досягти бажаного не вдалося або не одержано очікуваного результату, людина, прагнучи хоч якось розрядити напруження, що накопичилося, починає несамовито лаяти те, до чого вона щойно пристрасно прагнула. Інший поширений спосіб заміщення – коли, вичерпавши аргументи в суперечці, людина шаленіє і кричить.

Заміщення може реалізуватися не лише перенесенням на інший об'єкт або іншу дію (наприклад, лайку), а й перенесенням їх з реального світу у світ втішних фантазій. Людина занурюється у свій внутрішній світ і тоді не може реалізувати себе в зовнішніх подіях. Щоразу, коли дійсність розчаровує нас або загрожує нам, ми намагаємося повернутися в країну фантазій, де можна досягти того, чого, як думає людина, вона не може домогтися в реальному житті. У цій країні, де фантазії заміщують реальність, залишається гіркота страждань і відчуття неповноцінності. У фантазії будь-яка мрія – факт, що відбувся: ніщо не заважає нам бути де завгодно і ким завгодно.

Іноді фантазії можуть бути небезпечними. Наприклад, дитина, що народилася після смерті рідного брата або сестри, у психіці матері іноді стає «заміною» померлого, і життя її може стати дуже важким, якщо мати не оплакала первістка, не попрощалася з ним.

Ізоляція – відокремлення у свідомості людини чинників, які її травмують. Неприємним емоціям блокується доступ до свідомості. З цим механізмом пов'язані описані в літературі випадки розщеплення особистості, тобто наявності в людини двох "Я", двійника. Двійник утілює те, що не властиве першому "Я", те, до чого він ставився зі страхом чи відразою.

Катарсис – психологічний захист, пов'язаний з такою зміною цінностей, яка зумовлює ослаблення впливу травмуючого чинника. Для цього як посередника іноді залучають якусь зовнішню глобальну систему цінностей, порівняно з якою ситуація, що травмує людину, втрачає своє значення. Структура цінностей людини дуже стійка й інерційна.

Для катарсису ключовим моментом є посилення емоцій. Психічна травма може згоріти в могутніх, драматичних, хворобливих і «шокових» переживаннях. Стреси зумовлюють духовне оновлення, глибоку трансформацію внутрішнього світу. Очисна роль страждань у тому, що в них згорає провина, а разом з нею – залежність і агресивність. Людина знаходить свободу в сприйнятті світу і відкривається для духовного росту. Наприклад, емоційне ставлення до витвору мистецтва, до героя драми або трагедії мимоволі актуалізує аналогічні життєві ситуації з особистого досвіду глядача, підсилюючи співпереживання. Співчуваючи персонажам картини, п'єси, людина одночасно переживає власну важливу, болісну і хвилюючу подію. У цьому співпереживанні вона іноді відчуває таке горе, страх і навіть жах, що у вирі всіх цих емоцій відбувається катарсис, людина долає, розв'язує душевний конфлікт, і її власний психічний стан нормалізується.

Узагальнюючи, можна сказати, що дія механізмів психологічного захисту спрямована на збереження внутрішньої рівноваги шляхом витіснення зі свідомості всього того, що серйозно загрожує системі цінностей людини. Однак вилучення зі свідомості такої інформації заважає самовдосконаленню особистості.

Схема конспекту лекції.

Тема: Сучасні технології навчання у вищій школі

Мета вивчення: вивчення новітніх технологій навчання у вищій школі, їх змісту, завдань та функцій, і шляхів використання у навчальному процесі.

Обладнання:

План лекції:

1. Педагогічні технології у вищій школі.
2. Сутність і технологія проблемного навчання як засіб розвитку пізнавальної активності здобувачів.
3. Особливості використання ділових і рольових ігор у навчальному процесі у вищій школі.
4. Роль інформаційних технологій в оптимізації процесу навчання у вищій школі.

Література:

1. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія. – К.: Либідь, 1998. – 558 с.
2. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи. – К.: центр навчальної літератури, 2003. – 316 с.
3. Вітвицька С.С. Практикум з педагогіки вищої школи: Навч. посіб. за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 396 с.
4. Кузьмінський А.І. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. – К.: Знання, 2005. – 486 с.

Ключові поняття: технологія, освітня технологія, педагогічна технологія, ділова (рольова) гра, інформаційні технології.

Основний зміст

1. Педагогічні технології у вищій школі

Визначень поняття "педагогічна технологія" існує багато. Наведемо деякі з них.

- *Технологія* - це сукупність прийомів, застосовуваних у якому-небудь справі, майстерності, мистецтві (Тлумачний словник).
- *Педагогічна технологія* - сукупність психолого-педагогічних установок, що визначають спеціальний набір і компонування форм, методів, способів, прийомів навчання, виховних засобів; вона є організаційно-методичний інструментарій педагогічного процесу (Б. Лихачов).
- *Педагогічна технологія* - це опис процесу досягнення планованих результатів навчання (І. Волков).

- *Педагогічна технологія* - це продумана у всіх деталях модель спільної педагогічної діяльності з проектування, організації та проведення навчального процесу з безумовним забезпеченням комфортних умов для учнів і вчителя (В. Монахов).
- *Педагогічна технологія* - це системний метод створення, застосування і визначення всього процесу викладання і засвоєння знань з урахуванням технічних і людських ресурсів та їх взаємодії, що ставить своїм завданням оптимізацію форм освіти (ЮНЕСКО).

Найбільш прийнятним представляється таке розуміння педагогічних технологій. *Педагогічні технології* - система способів, прийомів, кроків, послідовність виконання яких забезпечує вирішення завдань виховання, навчання і розвитку особистості вихованця, а сама діяльність представлена процедурно, тобто як певна система дій; Розробка та процедурне втілення компонентів педагогічного процесу у вигляді системи дій, що забезпечує гарантований результат

Також слід зазначити, що у педагогічній літературі поняття «технологія навчання» і «навчальна технологія» вживають як тотожні. Однак поняття «технологія навчання» є дещо вужчим і означає шлях освоєння конкретного матеріалу в межах певного предмета, теми, питання, а навчальна технологія передбачає розгляд різних технологій навчання.

Тому у практиці навчально-виховної діяльності сучасного вищого навчального закладу найпоширеніші такі технології навчання: диференційоване навчання, проблемне навчання, ігрові технології навчання, інформаційні технології навчання, особистісно орієнтоване навчання.

2. Проблемне навчання у вищій школі

Одним із найперспективніших напрямів розвитку творчих здібностей особистості, необхідних сучасному фахівцю, є проблемне навчання.

Проблемне (грец. *problema* – задача, утруднення) навчання – дидактична система, яка ґрунтується на закономірностях творчого засвоєння знань і способів діяльності, на прийомах і методах викладання та учіння з елементами наукового пошуку.

Проблемне навчання характеризується такими особливостями: специфічною інтелектуальною діяльністю студента, спрямованою на засвоєння нових знань шляхом подолання навчальних проблем, що забезпечує усвідомлення, глибину, міцність знань і розвиток логіко-теоретичного та інтуїтивного мислення; ефективним формуванням світогляду, оскільки у процесі проблемного навчання розвивається критичне, творче, діалектичне мислення; закономірним зв'язком між теоретичними і практичними проблемами, дидактичним принципом зв'язку навчання з життям, який слугує найважливішим засобом створення проблемних ситуацій і критерієм оцінювання правильності розв'язання пізнавальних проблем; систематичним використанням педагогом у процесі навчання найефективнішого поєднання різноманітних типів і видів самостійної роботи

студентів; дидактичним принципом індивідуального підходу, за якого індивідуалізація зумовлена наявністю пізнавальних проблем різної складності, що кожним студентом сприймається по-різному; динамічністю проблемного навчання, спричиненого динамічністю самої проблеми, в основі якої – суперечність, властива будь-якому явищу; високою емоційною активністю студентів, адже проблемна ситуація є джерелом її збудження, а активна розумова діяльність студентів нерозривно пов'язана з емоційною сферою психічної діяльності; новим співвідношенням репродуктивного і продуктивного мислення.

Проблемне навчання покликане формувати в студента такі професійні вміння:

- самостійно побачити і сформулювати проблему;
- висунути гіпотезу, знайти спосіб її перевірки, зібрати дані, проаналізувати їх, запропонувати методику їх оброблення;
- сформулювати висновки і побачити можливості практичного застосування отриманих результатів;
- бачити проблему загалом, аспекти та етапи її розв'язання самостійно або в колективній роботі.

Проблемне навчання змінює мотивацію пізнавальної діяльності: провідними стають мотиви пізнавально-спонукальні (інтелектуальні). Проблема викликає внутрішню зацікавленість студента, що стає чинником активізації навчального процесу та ефективності навчання. Пізнавальна мотивація спонукає людину розвивати свої нахили і здібності, зумовлює перебудову сприйняття, пам'яті, мислення, переорієнтацію інтересів тощо.

Як специфічна технологія навчального процесу проблемне навчання передбачає наявність проблемного запитання, проблемного завдання, проблеми, проблемної ситуації.

Істотною ознакою *проблемного запитання* є прихована суперечність, яка відкриває можливість отримати неоднотипні відповіді. У ньому немає готової схеми і передбачається самостійний аналіз суперечливої ситуації. Студенти мають володіти таким обсягом знань і вмінь, щоб самостійно почати пошук результату.

Проблемне завдання містить всі ознаки проблемного запитання і принципово відрізняється від пізнавальних завдань, спрямованих на здобуття знань, яких бракує, а також тренувальних, які мають на меті закріплення знань і способів дій. Вони завжди нестандартні і передбачають засвоєння нових знань, умінь і навичок.

Проблема – це складне теоретичне і практичне завдання, яке потребує розв'язання, проте ні конкретні способи його розв'язання, ні його кінцевий результат не відомі. Поштовхом до виникнення наукової проблеми є виявлення невідомих раніше фактів, неспроможність пояснити їх у межах наявних у студентів знань. З погляду психології проблема означає наявність суперечливої ситуації, коли існує дві або кілька позицій (іноді протилежних) і необхідно здобути нові знання для їх правильного пояснення.

Прихована в проблемі суперечність може бути подолана лише тоді, коли студент володіє таким рівнем знань і такими способами діяльності, які є достатніми, щоб почати пошук невідомого йому результату або способу розв'язання завдання. В іншому разі проблема для студента є лише непевним відчуттям пізнавальних труднощів, тобто проблемною ситуацією, сутність якої полягає в тому, що для її розв'язання студентам необхідно знайти і застосувати нові знання і способи дій.

Залежно від рівня самостійності студентів у навчальній діяльності використовують відповідний метод проблемного навчання: проблемний виклад, частково-пошуковий і дослідницький методи.

3. Особливості використання ділових і рольових ігор у навчальному процесі у вищій школі

Ділова гра - це моделювання реальної діяльності у спеціально створеній проблемній ситуації. Вона є "засобом і методом підготовки та адаптації до трудової діяльності та соціальних контактів", методом активного навчання, який сприяє досягненню конкретних завдань, структурування системи ділових стосунків учасників. Її конструктивними елементами є проектування реальності, конфліктність ситуації, активність учасників, відповідний психологічний клімат, між-особистісне та між групове спілкування, розв'язання сформульованих на початку гри проблем.

Ділова гра є комплексною, багатофункціональною дією, у межах якої сполучено декілька взаємопов'язаних видів діяльності: аналіз і пошук розв'язання проблем, навчання, розвиток, дослідження, консультування, формування колективної діяльності.

Традиційні ділові ігри мають заздалегідь розроблений сценарій, орієнтовані на вирішення типових проблемних ситуацій, мають на меті навчити учасників гри оптимально розв'язувати ці проблеми.

У навчальному процесі ділову гру використовують з метою закріплення знань, які студент здобуває у процесі лекційних і семінарських занять, самостійної роботи.

Застосування ділових ігор під час навчання дає змогу максимально наблизити навчальний процес до практичної діяльності, врахувати реалії сьогодення, приймати рішення в умовах конфліктних ситуацій, відстоювати свої пропозиції, розвивати в учасників гри колективізм та відчуття команди, отримати результати за досить обмежений час. У спеціально створених умовах студент "проробляє" найрізноманітніші життєві ситуації, які дають йому змогу сформувати світогляд, відстояти свою позицію.

Характерними ознаками ділових ігор є: отримання результатів, спрямованих на розв'язання проблем за короткий проміжок часу; зацікавленість учасників гри, а отже, й підвищена, порівняно з традиційними методами, ефективність навчання; науково-педагогічний працівник безпосередньо перевіряє знання студентів, їхню підготовку, уміння розв'язувати проблеми.

Усі ділові ігри можна класифікувати за часом проведення (ігри без обмежень часу, з обмеженням часу, в реальному часі); за оцінкою діяльності (гру кожного учасника оцінюють або ні); за остаточним результатом (ігри з жорсткими правилами та відкриті ігри); за завершальною метою (навчальні, пошукові, констатуючі); за методологією проведення (рольові, групові, імітаційні, організаційно-діяльнісні, інноваційні, ансамблеві); за сферою використання (промислові, , навчальні, кваліфікаційні).

Ділова гра, імітуючи окрему ситуацію, дає змогу розв'язувати конкретно сформульовані завдання та проблеми, розробляти методи розв'язання проблем. Вона має жорстку структуру і правила, її головною функцією є вироблення навичок та вмінь діяти у стандартних ситуаціях. Ділову гру використовують для засвоєння нового та закріплення старого матеріалу, вона дає можливість студентам зрозуміти і вивчити навчальний матеріал з різних позицій.

У вищому навчальному закладі застосовують різноманітні модифікації ділових ігор: імітаційні, операційні, рольові ігри, діловий театр, психо-соціодрама.

Імітаційні ігри. На заняттях імітують діяльність певної • організації, підприємства, навчально-виховного закладу тощо. Можуть імітувати події, конкретну діяльність людей (ділова нарада, обговорення плану) та умови, у яких відбувається подія (зал засідань, кабінет керівника). Сценарій імітаційної гри, крім сюжету подій, містить опис структури і призначення процесів і об'єктів, що їх імітують.

Операційні ігри. Допомагають відпрацювати виконання конкретних операцій, наприклад, методики написання твору, методики організації та проведення тренінгових занять, специфіки обчислення тощо. Ігри цього виду проводять в умовах, які імітують реальність.

Рольові ігри. У них відпрацьовують тактику поведінки, дій, функцій і обов'язків конкретної особи. Для проведення рольових ігор розробляють модель-п'єсу ситуації, між учасниками розподіляють ролі.

"Діловий театр". Розігрують якусь ситуацію і поведінку людини в цій ситуації. Студент має мобілізувати весь свій досвід, знання, навички, зуміти вжитися в образ певної особи, зрозуміти її дії, оцінити ситуацію і знайти правильну лінію поведінки.

Основне завдання методу інсценізації - навчити студентів орієнтуватися в різноманітних обставинах, давати об'єктивну оцінку своїй поведінці, враховувати можливості інших людей, встановлювати з ними контакти, впливати на їхні інтереси, діяльність. Для ділових ігор цього виду складають сценарій, де описано конкретну ситуацію, функції і обов'язки діючих осіб, їх завдання.

Психодрама і соціодрама дуже близькі до рольових ігор і "ділового театру". Це також театр, але вже соціально-психологічний, у якому відпрацьовують уміння відчувати ситуацію в колективі, оцінювати і змінювати стан іншої людини, уміння ввійти з нею в контакт. Такі види ігор

найчастіше використовують у процесі підготовки майбутніх учителів, соціальних працівників, практичних психологів.

Як правило, ділова гра складається з таких етапів: ознайомлення учасників гри з метою, завданнями та умовами гри; інструктаж щодо правил проведення гри; утворення учасниками гри робочих груп; аналіз, оцінка та висновки результатів гри.

На першому етапі - *підготовчому* - обґрунтовують вибір гри, визначають ігрові цілі та завдання, формують проблемну ситуацію, розробляють сценарій гри, готують інформаційний і методичний матеріал.

На другому етапі розглядають правила проведення гри та функції гравців.

Третій етап залежить від змісту та форми конкретної гри і полягає в обговоренні учасниками гри поставлених проблем, прийнятті узагальнених рішень, їхньому аналізу.

Отже, ділова гра належить до активних методів навчання, які забезпечують активну творчу діяльність студента, створюють умови для підвищеної мотивації та емоційності, розвивають критичне мислення.

4. Роль інформаційних технологій в оптимізації процесу навчання у вищій школі

Інформатизація (лат. information - пояснення, викладення) є одним із головних напрямів сучасної науково-технічної революції, на якому ґрунтується перехід від індустріального етапу розвитку суспільства до інформаційного. Це процес перебудови життя суспільства на основі використання достовірного, вичерпного і своєчасного знання у всіх суспільно значущих видах діяльності. Інформатизація охоплює три взаємопов'язаних процеси:

- *Медіатизацію* (лат. mediatus - посередник) - удосконалення засобів збирання, збереження і поширення інформації;
- *Комп'ютеризацію* - удосконалення засобів пошуку та оброблення інформації;
- *Інтелектуалізацію* - розвиток здібностей, сприйняття і продукування інформації, тобто підвищення інтелектуального потенціалу суспільства, в т. ч. використання засобів штучного інтелекту.

Інформатизація вищої школи передбачає:

- оперативне оновлення навчальної інформації у зв'язку з розвитком науки, техніки, культури;
- отримання оперативної інформації про індивідуальні особливості кожного студента, що уможливорює диференційований підхід до організації їх навчання і виховання;
- освоєння адекватних науковому змісту навчання й індивідуальних особливостей студентів способів донесення навчальної інформації;
- отримання інформації про результативність педагогічного процесу, що дасть змогу оперативно вносити в нього необхідні корективи.

Усе це сприяє удосконаленню інформаційної культури студентів, здійсненню рівневої та профільної диференціації навчально-виховного процесу з метою розвитку нахилів і здібностей студентів, задоволення їхніх запитів і потреб, розкриття творчого потенціалу; удосконаленню управління освітою; підвищенню ефективності наукових досліджень.

Розширення сфери застосування електронно-обчислювальних машин ЕОМ та їх периферійного обладнання зумовило появу поняття «нова інформаційна технологія» (НІТ), яке є синонімом поняття «комп'ютерна технологія» (КТ). НІТ передбачає використання усього різноманіття сучасних пристроїв оброблення інформації, в т. ч. ЕОМ, їх периферійного обладнання (відеоматеріали, принтери, пристрої для оброблення даних з графічної і звукової форми).

Нові інформаційні технології навчання - методологія і технологія навчально-виховного процесу з використанням новітніх електронних засобів.

Комп'ютерна (інформаційна) технологія навчання (КТН) спрямована на досягнення цілей інформатизації навчання на основі застосування комплексу функціонально залежних педагогічних, інформаційних, методологічних, психофізіологічних і ергономічних засобів і методик, створених і організованих на базі технічного й програмного забезпечення ЕОМ.

Спеціалісти виокремлюють кілька основних напрямів використання ЕОМ у педагогічному процесі:

- для наочного представлення і демонстрації основних понять і об'єктів навчальної дисципліни, основних закономірностей, зв'язку теоретичних положень із практикою тощо;

- для моделювання і наочного представлення фізичних процесів, що відбуваються у досліджуваних технічних пристроях, функціонування досліджуваних зразків;

- для автоматизованого навчання;

- для автоматизації проектування;

- для розв'язання розрахункових задач, оброблення результатів вимірів експериментальних досліджень;

- для контролю підготовленості студентів.

ЕОМ повинні розглядатися в навчальному процесі як об'єкти вивчення і практичного використання.

Слід зазначити, що впровадження в навчальний процес інформаційних технологій супроводжується збільшенням обсягів самостійної роботи студентів, що потребує постійної підтримки навчального процесу з боку викладачів. Важлива роль належить консультаціям, які ускладнюються з погляду дидактичних цілей: вони зберігаються як самостійні форми організації навчального процесу і водночас є елементами інших форм навчальної діяльності (лекції, практики, семінари, лабораторні практикуми).

З використанням інформаційних технологій можливості організації самостійної роботи студентів розширюються. Самостійна робота з дослідницькою і навчальною літературою на паперових носіях зберігається як важлива ланка самостійної роботи студентів загалом, але її основу тепер

становить самостійна робота з навчальними програмами, тестуючими системами, інформаційними базами даних.

Організація самостійної роботи з допомогою інформаційних технологій має низку переваг:

- забезпечує оптимальну для кожного конкретного студента послідовність, швидкість сприйняття матеріалу, можливість самостійної організації чергування вивчення теорії, розбору прикладів, методів розв'язання типових задач тощо;
- формує навички аналітичної і дослідницької діяльності;
- забезпечує можливість самоконтролю якості здобутих знань і навичок;
- заощаджує час студента, необхідний для вивчення курсу.

Крім того, за допомогою електронних видань, на основі спеціально розроблених комп'ютерних програм можуть бути реалізовані всі види контролю. Це знімає частину навантаження з викладача і підсилює ефективність і своєчасність контролю.

Використання інформаційних технологій у навчальному процесі впливає на характер навчально-пізнавальної діяльності студентів, активізує самостійну роботу студентів з різними електронними засобами навчального призначення. Найефективнішим є застосування інформаційних технологій для відпрацювання навичок і умінь, необхідних для професійної підготовки. Воно також зумовлює скорочення обсягів і одночасне ускладнення діяльності викладача. Наприклад, для засвоєння теоретичного лекційного матеріалу використовуються не тільки аудиторні заняття, а й створена система педагогічної підтримки (консультування, здійснення поточного контролю, проведення комп'ютерного тестування, робота з навчально-методичними матеріалами). Ускладнюється структура і такі форми навчальної діяльності, як контроль, консультації і самостійна робота студентів.

На сучасному етапі соціальних і технологічних перетворень однією з вимог до всіх учасників навчального процесу у вищих навчальних закладах є готовність майбутнього фахівця до використання інформаційно-комунікаційних технологій, комп'ютеризованих систем загалом у навчанні та професійній діяльності. Виокремлюють три рівні такої готовності (Г. Козлакова): власний рівень володіння комп'ютеризованими технологіями, уміння безпосередньо використовувати їх у професійній діяльності, уміння підвищувати свій фаховий рівень за допомогою засобів Internet. Важливим елементом цієї готовності є не лише теоретична підготовка з певної галузі знань, а також і практичні уміння викладача організувати і провести навчальне заняття за допомогою комп'ютерних засобів і технологій; підготувати навчальне заняття за дистанційною формою навчання; застосувати фірмові розробки електронних навчальних посібників; створити власний електронний навчальний посібник з конкретної дисципліни; запровадити освітній Web-сайт з метою поглиблення власної наукової і викладацької компетентності.

Для ефективного використання в навчальному процесі сучасних інформаційно-комунікаційних технологій викладач повинен володіти певними специфічними вміннями (М. Жалдак):

- застосовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології в підготовці, аналізі, коригуванні навчального процесу, управлінні навчальним процесом і навчально-пізнавальною діяльністю студентів;

- добирати найраціональніші методи і засоби навчання, враховувати індивідуальні особливості студентів, їх нахили і здібності;

- ефективно поєднувати традиційні методичні системи навчання із новими інформаційно-комунікаційними технологіями.

Упровадження в навчальний процес у вищій школі нових інформаційних технологій є об'єктивним процесом розвитку освіти. Однак вони не повинні використовуватися педагогами бездумно, оскільки жодну з технологій не можна вважати універсальною: кожна з них в різних ситуаціях дає різні результати, і це необхідно враховувати при їх виборі.

Питання для самостійної роботи:

1. Розкрийте сутність поняття «педагогічні технології».
2. Проаналізуйте етапи розвитку навчальних технологій і визначте їх основні відмінності.
3. Охарактеризуйте сутність проблемного навчання у вищій школі.
4. З'ясуйте відмінність між рольовими і діловими іграми.
5. Обґрунтуйте доцільність введення у вищих навчальних закладах України кредитно-модульної системи організації навчального процесу.
6. Проаналізуйте особливості використання у вищій школі інформаційних технологій навчання.

Завдання для самостійної роботи:

Кросворд - <https://learningapps.org/watch?v=pnm4wdbqt21>

Навчально-методичні матеріали для лекцій:

1. https://pidru4niki.com/70161/pedagogika/problemne_navchannya_a_vischiy_shkoli
2. https://pidru4niki.com/16850303/pedagogika/dilovi_igri
3. <https://lectures.7mile.net/pedahohika-vyshchoi-shkoly-lektsii/osnovy-dydaktyky-vyshchoi-shkoly/suchasni-tekhnologii-navchannia-u-vnz/informatsiini-tekhnologii-navchannia.html>

Орієнтовна схема конспекту практичного заняття.

Тема заняття Я концепція

Мета вивчення: закріплення навичок свідомого використання іміджевих характеристик у різних сферах життєдіяльності; удосконалення вміння та

навичок ефективної самопрезентації та креативності майбутнього фахівця в галузі освіти;

Обсяг навчального часу: 2 години

План заняття:

1. Проблематика самосвідомості в дослідженнях вітчизняних й іноземних науковців.
2. Структурні елементи «Я-концепції». Обґрунтування когнітивної оцінкової і поведінкової складово «Я-Концепції».
3. Розкриття механізмів психологічного захисту.
4. Обговорення тестів на виявлення самооцінки особистості: Я-реальне, Я-ідеальне.
5. Проведення тестування за пропонованими методиками (за вибором студентів).

Література:

- 1.Березовська Л. І. Самовиховання та саморегуляція особистості / Л.І. Березовська - К.: Слово, 2011. – 165 с.
- 2.Калюжный А.А. Педагогическая имиджология: Учебное пособие для студентов вузов / А.А.Калюжный. – Алматы: Научно-издат. центр «Гылым», 2004. – 200 с
- 3.Перельгина Е.Б. Психология имиджа: учеб. пособие / Е.Б.Перельгина. – М. : Аспект Пресс, 2002. – 223 с.
4. Почепцов Г.Г. Имиджология / Г.Г.Почепцов. – М.: Рефл-бук, Ваклер, 2000. – 768 с.
5. Семиченко В.А. Психология личности / В.А.Семиченко. – К. Видавець Ешке О.М., 2001. – 427с.

Основні завдання для засвоєння навчального матеріалу та поточного контролю:

1. Самосвідомість та "Я-концепція" особистості.
2. Обґрунтувати когнітивну, оцінкову і поведінкову складову «Я-Концепції».

Питання та завдання для самоконтролю та самостійної роботи: Структурні елементи «Я-концепції».

Орієнтовна схема конспекту практичного заняття.

Тема заняття: Науково-педагогічний працівник вищого навчального закладу.

Мета вивчення: Формування професійних знань і навичок, необхідних для виконання обов'язків викладача вищої школи; Розвинути вміння використовувати здобуті знання та навички при опрацюванні матеріалів для здійснення наукової діяльності; Формування мотивації для самостійного вивчення нових знань, для підвищення професіоналізму майбутнього фахівця.

Обсяг навчального часу: 2 години.

Обладнання: Персональний комп'ютер, підключення до мережі Інтернет

План заняття:

I. Теоретичний блок.

Проаналізувати наукові джерела й відповісти на питання.

1. Назвіть структурні складники й функціональні компоненти педагогічної діяльності.
2. У чому полягає специфіка професійної діяльності ?
3. Які функції виконує науково-педагогічний працівник вищого навчального закладу ?
4. У чому полягає управлінська функція науково-педагогічного працівника ?
5. Які є стилі стосунків між науково-педагогічним працівником і студентом ?
6. У чому виявляється функція продукування наукового-педагогічного працівника ?
7. У чому полягає функція соціалізації науково-педагогічного працівника ?
8. У чому полягає прогностична функція науково-педагогічного працівника ?
9. У чому полягає коригуюча функція науково-педагогічного працівника ?
10. У чому полягає культурологічна функція науково-педагогічного працівника ?

II. Практичний блок

1. Схарактеризуйте роль і місце науково-педагогічного працівника в розвитку суспільства.
2. Опишіть професійно-специфічні здібності науково-педагогічного працівника.
3. Відповісте, чи може науково-педагогічний працівник ефективно виконувати свої обов'язки, якщо не буде відповідати всім вимогам ?

Література:

1. https://pidru4niki.com/11510409/pedagogika/naukovo-pedagogichniy_pratsivnik_vischogo_navchalnogo_zakladu
2. https://pidru4niki.com/15890315/pedagogika/funktsiyi_naukovo-pedagogichnogo_pratsivnika
3. https://pidru4niki.com/14821111/pedagogika/vimogi_naukovo-pedagogichnogo_pratsivnika

Схема аналізу проведеної лекції

У відповідності з розкладом __21.05___.2021р. проведено лекцію з предмету професійний імідж педагога

Тема Технології іміджування.

П.І.Б. здобувача Залозна Альона Сергіївна

Спеціальність освітні, педагогічні науки Курс 5

Кількість осіб 11 Присутні __9__

1. Науковий характер лекції. -лекція має науковий характер, теоретичні положення, поняття, категорії влучні та зрозумілі.
2. Зв'язок теоретичного матеріалу з досягненнями практики педагогічної роботи.– теоретичний матеріал має тісний зв'язок з досягненнями практики.
3. Методичний рівень викладання на високому рівні, наявний план лекції, присутній зв'язок з попереднім матеріалом, використання структурно-логічних схем, логічність і послідовність викладення матеріалу, аргументованість висновків .
4. Практична спрямованість: присутня орієнтація на зміст і завдання практичних (семінарських) занять з даної теми. Висока точність, визначення завдань і термінів їх виконання
5. Завдання для самостійної роботи студентів: наявні, мають високу влучність, доцільність, творчий характер, повідомлено терміни і форми перевірки знань.
6. Стиль викладання: висока точність визначень, формулювань, емоційність, демократичність, володіння аудиторією, дисципліна .
7. Мовленнєві характеристики на високому рівні: чіткість, легкість голосу, вдале інтонування, голосність, тональність

8. Рівень технічного забезпечення (ІКТ) високий рівень: проектор, ноутбук
9. Оцінка ефективності проведеної лекції. – Лекція проведена на високому рівні.

П.І.Б. рецензента

Дата 21.05.2021 Підпис

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету _____
« ____ » _____ 20__ р.

П Л А Н
організаційно-виховної роботи куратора
академічної групи 4 курсу педагогічного факультету
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»
на 7 семестр 2020\2021 навчального року

1. Паспорт групи

2. У групі всього 8 студентів, у тому числі відмінники-1
навчається на 75 – 100 балів- 7
навчаються лише на 60 – 74 бали -1
мають борги за попередній семестр -

Нові студенти в групі -

3. Пільгові категорії студентів-2

4. Актив групи (староста, заст. старости, голови секторів)

Довгаль Дарина- староста

Смольник Влада- зам.старости

5. За попередній семестр: а) відвідування навчальних занять майже без пропусків

б) успішність на гарному рівні(4)

в) якість знань на «4»

г) рейтинг групи (місце)-3

6. Список студентів, що мешкають у гуртожитку, на приватних квартирах

Прізвище, ім'я, по батькові студента	Гуртожиток, кімната	Приватна квартира (адреса)
Довгаль Дарина	405	
Кожедуб Олеся	402	
Смольник Влада	416	
Биток Дар'я	квартира	Вул. Вчительська 10
Горань Катя	410	

2. Графік проведення кураторських годин
(день, час, аудиторія)

3. Заходи

№	Захід (форма і назва)	Дата	Відповідальний виконавець
---	-----------------------	------	------------------------------

1. Навчальна робота (заходи, спрямовані на розпізнавання активності здобувачів, формування культури навчальної праці, допомоги невстигаючим студентам)			
	Робота зі списком рекомендованої літератури	05.04	
	Використання базового підручника з максимальною корисністю.	12.03	
2. Організаційна робота (робота з активом групи, збори студентів, організація до будь-якого виду суспільно корисної діяльності)			
	Основи колективної діяльності.	15.05	
3. Національно-патріотичне виховання, що передбачає: формування національної свідомості і відповідальності за долю України; виховання любові до рідної землі, її історії, відновлення і збереження історичної пам'яті; культивування кращих рис української ментальності (працелюбності, індивідуальної свободи, глибокого зв'язку з природою тощо); виховання бережливого ставлення до національного багатства країни, мови, культури, традицій			
	Екскурсія до музею Вишиванки.	10.04	
4. Інтелектуально-духовне виховання, що передбачає: розвиток пізнавального інтересу, творчої активності, мислення; виховання потреби самостійно здобувати знання та готовності до застосування знань, умінь у практичній діяльності; реалізація особистісного життєвого вибору та побудова професійної кар'єри на основі здібностей, знань, умінь і навичок; виховання здатності формувати та відстоювати власну позицію; формування особистісного світогляду як проекції узагальненого світосприймання			
	Уміння приймати рішення.	26.03	
	Що таке саморозвиток та самовдосконалення?	12.02	
5. Громадянсько-правове виховання передбачає: прищеплення поваги до прав і свобод людини та громадянина; виховання поваги до Конституції, законів України, державних символів України; виховання громадянського обов'язку перед Україною, суспільством; формування політичної та правової культури особистості; залучення студентської молоді до участі у добродійних акціях і розвитку волонтерського руху			
	Волонтерська допомога питомнику для собак.	25.03	
6. Моральне виховання передбачає: формування почуття власної гідності, честі, свободи, рівності, працелюбності, самодисципліни; формування моральної культури особистості, засвоєння моральних норм, принципів, категорій, ідеалів суспільства на рівні власних переконань; становлення етики міжетнічних відносин та культури міжнаціональних стосунків			
7. Екологічне виховання передбачає: формування основ глобального екологічного мислення та екологічної культури; оволодіння знаннями та практичними вміннями раціонального природокористування; виховання почуття відповідальності за природу як національне багатство; виховання готовності до активної екологічної та природоохоронної діяльності			
	Акція « Посади дерево-збережи	15.04	

	планету»		
<p>8. Естетичне виховання передбачає: розвиток естетичних потреб і почуттів, художніх здібностей і творчої діяльності; формування у молоді естетичних поглядів, смаків, які ґрунтуються на українських народних традиціях та кращих надбаннях світової культури; вироблення умінь примножувати культурно-мистецькі надбання народу, відчувати та відтворювати прекрасне у повсякденному житті</p>			
	Виставка картин «Весна прийшла»	5.03	
<p>9. Фізичне виховання та утвердження здорового способу життя передбачає: виховання відповідального ставлення до власного здоров'я, здорового способу життя; формування знань і навичок фізичної культури в житті людини; забезпечення повноцінного фізичного розвитку студентів; фізичне, духовне та психічне загартування; формування потреби у безпечній поведінці, протидія та запобігання негативним звичкам, профілактика захворювань; створення умов для активного відпочинку студентів</p>			
	День фізкультури		
<p>10. Трудове виховання: формування особистості, яка свідомо та творчо ставиться до праці в умовах ринкової економіки; формування почуття господаря та господарської відповідальності; розвиток умінь самостійно та ефективно працювати</p>			
<p>11. Економічне виховання: ознайомлення молоді із законами ринкової економіки, шляхами підвищення її ефективності, вдосконалення виробничих відносин, системою і методами управління виробництвом; формування здатності до економічного мислення, вміння оволодівати новими методами і прийомами праці; виховання почуття і рис ефективного господаря; розвиток здорових матеріальних потреб, умінь розпоряджатися грошима.</p> <p>У сфері особистого життя економічна діяльність передбачає: планування та організацію особистого бюджету, доходів та витрат сім'ї; економічно обґрунтоване оцінювання товарів, які купуються для особистих потреб, їх раціональне використання; раціональне ставлення до свого здоров'я, режиму і способу життя</p>			
<p>12. Робота з органами студентського самоврядування</p>			
	затвердження правил внутрішнього розпорядку		
	Обговорення діяльності студентських містечок та гуртожитків		

Графік відвідування здобувачів, що мешкають у гуртожитку, на приватних квартирах

№	Кого відвідати	Дата	Позначка про виконання
	Кожедуб Олеся	12.05	+
	Смольник Влада	22.05	+

Куратор академічної групи _____

План-конспект кураторської години
проведеного в групі 4 ДОПП, факультет педагогічний
здобувачем другого (магістерського) рівня вищої освіти 1 курсу
факультету гуманітарної та економічної освіти
спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки
освітньо-професійна програма «Педагогіка вищої школи»
денної форми навчання
Передненко Максимом Євгеновичем

«Прагнемо миру!»

Мета виховної години - довести студентам необхідність збереження миру в усьому світі, показати масштаб небезпеки війни й можливості в її запобіганні; підвести студентів до усвідомлення зовнішньої політики української держави в зміцненні миру на планеті; розкрити взаємозв'язок участі у відстоюванні миру й готовності до захисту рідної землі;

Завдання виховної години (виховні, пізнавальні, розвивальні): розвивати вміння аналізувати події, факти, історичні явища; формувати в студентів відчуття приналежності до України – мирної нації, усвідомлення вартості людського життя; виховувати почуття патріотизму, ціннісного ставлення до всіх держав, особистої відповідальності за мир у всьому світі

Обладнання- паперові фігурки голубів, ручки, книга «Хрестоматія миру», ватмани, олівці, вирізані з паперу зірочки, відео та аудіофайли, мультимедійна презентація.

План виховної години

- I. Організаційний момент
 - II. Оголошення теми, мети уроку.
 - III. Емоційне налаштування. Енергізатор «Я – зірка».
 - IV. Основний зміст роботи.
- Рефлексія. «Незакінчені речення».

Основний зміст

Хід уроку Епіграф: У кожного, ким би він не був, чим би він не займався, є один борг, який потребує самовідданого й вірного служіння: захищати мир.

Микола Тихонов I. Організаційний момент Добрий день, усім присутнім! Сьогоднішній день вперше зібрав нас у колі дружної коледжанської родини. Святково й урочисто розпочався сьогодні для вас новий навчальний рік. Нехай він буде плідним, радісним, цікавим і мирним для всіх нас. Перше вересня – це плани, сподівання, мрії, задуми на весь навчальний рік. Тож наша перша зустріч – незвичайна, це урок державності, громадянськості, людяності, патріотизму і, я впевнена, що у світлі тих буремних подій, які відбуваються в нашій державі, ви не залишитеся байдужими до того, про що ми говоритимемо.

II. Оголошення теми, мети уроку. Наша зустріч присвячена тому, щоб учитися приймати один одного такими, які ми є, вчитися розуміти один одного й жити мирно. Мир на планеті – надзвичайно актуальна тема в усі часи. І це не дивно. Адже будь-яка людина, що загляне всередину себе, у свою душу, у свій розум, підтвердить, що зберегти мир іноді нелегко навіть у собі, що вже казати про стосунки між людьми (навіть близькими), а тим більше між країнами. Однак повинна ж бути в цього

поняття якась основа, опорна точка, зміцнивши яку, цілком реально досягти стану миру всередині себе, а отже, принести його у своє оточення. Спробуємо це з'ясувати. Сьогодні ми доведемо необхідність збереження миру в усьому світі, покажемо масштаб небезпеки війни й можливості в її запобіганні; визначимо позицію України в цьому питанні, пригадаємо історію воєн і миру, проаналізуємо події й факти, спробуємо з'ясувати, хто має нести відповідальність за мир у всьому світі. III. Емоційне налаштування. Енергізатор «Я – зірка». (Звучить тихо легка музика). Сядьте зручніше й заплющіть очі. Зробіть два глибоких вдихи й видихи. Уявіть, що над вами висить золота зірка. Це – ваша зірка. Вона піклується, щоб ви були щасливими. Відчуйте її тепло. Уявіть, що ви теж випускаєте промінці ясного світла й це світло йде до всіх дітей у класі. Тепер надішліть своє світло людям, яких немає в цій кімнаті: батькам, знайомим, друзям. Попрощайтесь з зіркою та розплющіть очі. IV. Основний зміст роботи. Епіграфом нашого уроку будуть слова Миколи Тихонова: «У кожного, ким би він не був, чим би він не займався, є один борг, який потребує самовідданого й вірного служіння: захищати мир». Як ви розумієте вислів М.Тихонова? Чому захист миру є боргом? І перед ким? (Відповіді студентів) Світ знає величезну кількість війн, кожна з них повинна була б служити нагадуванням для всіх про те, що найжорстокіша ціна за них – це життя людей і мирне небо над головою. Здавалося б, уроки долі треба запам'ятовувати, але, як свідчить історія, люди повторюють свої помилки знову і знову. За підрахунками істориків упродовж останніх 6 тисяч років мирними, тобто без воєн, були лише 292 роки. Поясніть чому? (Відповіді учнів) Вправа «Учимося креативно мислити» Що б не сталося, які проблеми б не виникли, усе можна вирішити мирним шляхом. Слід пам'ятати, що завжди є вихід. Іноді він може бути зовсім несподіваним. Слід виробляти вміння шукати нестандартні рішення. Потренуємо свою креативність, спробувавши дібрати закінчення до висловів відомих людей. Як ви вже здогадалися, вони мають бути зовсім не банальними. Наприкінці нашої зустрічі ми заслухаємо ваші відповіді й порівняємо з авторськими. Можливо, хтось змінить думку, а хтось щось додасть до написаного. (На партах перед студентіями лежать картки з початком речення, вони його продовжують. По закінченні роботи відкладають картки на край столу до кінця заходу.) Якщо бажаєш, щоб світ змінився, стань... (Махатма Ганді) Не йдіть війною проти закону, прийміть закони проти... (Єврейське прислів'я). Визнання проблеми – половина успіху в її... (Зигмунд Фрейд) Війна в однаковій мірі обкладає даниною чоловіків і жінок, але з одних вона стягає кров, а з інших ... (В.Теккерей) Війна буде повторюватися до тих пір, поки питання про неї буде вирішуватися не тими, хто... (Анрі Барбюс) Нас, покоління ХХІ століття, хвилює майбутнє планети. Ми прагнемо миру та мріємо, щоб не було вбивств, щоб не гриміли постріли, не лилася кров. Аби розібратися в проблемах миру та війни, звернімося до словника. За словником мир – це: • Відсутність незгоди, ворожнечі, сварок; згода; • Відсутність збройної боротьби між двома або кількома народами, державами; • Угода сторін, що воюють між собою, про припинення воєнних

дій; мирний договір. • Спокій, тиша. • Є ще одне цікаве пояснення походження слова «мир». Для цього звернемося до старослов'янської абетки, у якій кожна буква-слово містить смислове ядро. Подивімося, з яких букв-слів складено слово «мир», щоб краще зрозуміти його значення. • Отже, М – мислите – дуже важлива буква-слово, що означає «думати», «міркувати», «мислити». И – іже – буква, зміст якої можна виразити словами «якщо» і «коли». Також використовувалась у значенні сполучника «і». • Р – рци – це давньослов'янська буква, яку ми знаємо сьогодні як букву Р: «говори, прорікай, читай уголос». Як бачимо, «думки й мова» – два ключі до розшифрування поняття «мир». А враховуючи той факт, що стародавні слов'яни бачили послання в кожному слові, то й ми можемо скласти такі фрази: «Духовно мисліть і мовте», або «Думайте, коли говорите». Отже, мир починається в думках кожної людини. Пояснення слова «війна». • Організована збройна боротьба між державами, суспільними класами тощо. • Стан ворожнечі між ким-небудь; суперечка, сварка з кимось. • Вікіпедія пояснює це слово більш поширено: • Війна – комплекс заходів, спрямований на захоплення чужих природних, енергетичних і людських ресурсів. • Війна – складне суспільно-політичне явище, пов'язане з розв'язанням суперечностей між державами, народами, національними й соціальними групами з переходом до вжитку засобів збройної боротьби, що відбувається у формі бойових дій між їхніми збройними силами. Хвилина вільних думок. Прислухавши тлумачення цих двох слів, як ви можете пояснити вислів «Хочеш миру – готуйся до війни»? (Відповіді студентів) Війна – це страшне зло на Землі. Одного слова достатньо, щоб вона почалася й забрала мільйони життів із собою. Багато залежить від влади, від її витримки, терпіння й мудрості. Багато залежить і від нас. Наприклад, ви провчилися 10 років в одному класі, ви навчилися спілкуватися й дружити один з одним, навчилися приймати однокласників такими, які вони є. Давайте й цього року ми будемо жити мирно, за законами добра й справедливості. Це буде наш невеличкий внесок у справу підтримання миру. Для чого людина народжується на світ? Для життя і щастя. А значить, для миру. Адже саме мирне існування дає можливість нам і жити, і бути щасливими. Нам не треба війни. Нам не треба війни, не треба – Ми за спокій і мир на Землі, Щоб не коршаки в чистому небі, А космічні пливли кораблі, Щоб щасливо зростали діти І не бачили жаху війни, Щоб зловісний воєнний вітер Був розвіяний вітром весни. Вітром правди і сили людської – Силу ту не здолати в віках – Нас даремно лякають війною, Міць народу – в народних руках! Нам не треба війни, не треба – Ми за спокій і мир на Землі, Щоб не коршаки в чистому небі, А космічні пливли кораблі. Ще в давні часи люди намагалися якось упорядкувати насилля. Спочатку це була помста, яка давала зрозуміти, що на всяку силу знайдеться більша сила. Потім вимагали дисципліни й поклоніння вождю. Пізніше з'явився етикет. Його порушення закінчувалося поединком. Лицарські турніри та дворянські дуелі вважалися чесною боротьбою. Убивство не було самоціллю. Бій припинявся, коли один із супротивників вибачався. Це була

своєрідна етика боротьби. У ті часи воювали, звісно ж, і з зовнішнім ворогом. Та тільки воїн із воїном! Древні воїни, крім фізичної сили, демонстрували ще й моральну перевагу. У сучасних же війнах велика кількість людей знищується без безпосереднього контакту з ними. Тому так звана «етика боротьби» втрачає свій колишній смисл. Упорядкування насилля відбувається ще й у рамках держави. Застосування сили в цьому випадку знаходиться в руках влади. Саме вона повинна дбати про безпеку громадян, а насилля застосовувати лише за певними законами. Незважаючи на стримувальні фактори й зусилля багатьох держав і їхніх керівників, хвиля насилля зростає. Що ж збільшує зростання цієї хвилі? (Відповіді студентів) Пропоную скласти своєрідну програму ненасилля. Що б ви запропонували? Орієнтовні відповіді: Вивчати культуру миру й навчатися цієї культури; Державам відмовитися від думки, що вони перевершують інших; Перейти до партнерства й діалогу з усіх життєво важливих питань; Заохочувати й підтримувати мирні ініціативи; Переглядати інтереси на користь усіх народів; Розумом і серцем прийняти практику миру, форми ненасильницької діяльності; Зібрати всю зброю й переплавити на мирні інструменти; Направити свої сили на вирішення проблем світової економіки та екології, здоров'я та життя людей; Прагнути до найвищої соціальної цінності – без'ядерного світу, бо це є необхідною умовою для вирішення всіх глобальних проблем сучасності. Підсумком усього вами сказаного можуть бути слова І.Канта: «Чини так, щоб ти завжди ставився до людства як до мети й ніколи не ставився до нього як до засобу». Постери Миру. Сьогодні ми почнемо робити постери Миру. Спочатку ви зробите ескізи, а вдома завершите. Фото ваших постерів ми викладемо на сайт школи й у соціальні мережі, щоб усі знали, що діти України прагнуть миру. (Студенти об'єднуються в групи й на ватманах малюють ескізи майбутніх постерів). Мир на всій землі – вічна мрія людства. Вона виникає в кожного нового покоління. Однак війни на планеті не вщухають майже ніколи. То в одному кінці землі, то в іншому спалахує страшне полум'я, і тоді знову гинуть люди, ллється кров, плачуть матері й діти. На жаль, людське бажання вирішувати соціальні, політичні, національні суперечки лише з позиції сили лежить в основі багатьох проблем світу. Війна – смертельно небезпечна хвороба, якою заражені всі покоління. Наприклад: Стародавній світ – троянська війна – після викрадення Єлени алейці розпочали війну з троянцями, щоб повернути дружину своєму царю. Середньовіччя – війни виникали на релігійній основі. Хрестові походи забрали життя сотень тисяч людей. Друга світова війна – Гітлер вважав арійську расу кращою за інші. Основний план Гітлера полягав у тому, щоб встановити панування над усім світом, перетворивши населення інших країн на рабів. Для світу це стало трагедією й призвело до смерті десятки мільйонів людей. Велике щастя, що ви не бачили страхіть війни, але саме на вас лежить велика відповідальність: зберегти мир! А тому найважливіше – виховати в собі терпимість та повагу до іншого. З маленького миру – в собі самому, у групі, родині, державі – починається й великий і благодатний мир на нашій планеті. Бесіда «Діалог із майбутнім» А

тепер перенесімося на декілька років у майбутнє. Уявіть, що ви закінчили школу й стали висококваліфікованими фахівцями, маєте свою сім'ю. Як ви поясните своїм дітям – школярам, чому збереження миру є основним завданням для всіх поколінь. (Відповіді студентів) Мир! Це слово звучить по-різному на всіх континентах Землі. Але скрізь воно означає прості й одвічні істини. Як ви думаєте, які? Орієнтовні відповіді: Мир – це життя, щастя, радість, чисте небо над головою. Мир – це впевненість у завтрашньому дні, у своєму майбутньому. Мир – це можливість спокійно вчитися, працювати, любити й поважати одне одного. Мир – це свято усіх людей, свято всіх дітей. Без миру немає дитинства, немає майбутнього. Мир на землі Мир на землі — це затишок і тиша, Це сміх дитячий і душі політ, Коли поет чарівні вірші пише Про незвичайний, дивовижний світ. Мир на землі — це росяні світанки, Краса і творчість, пісня у гаях. Мир на землі — це вечори і ранки Із радістю і щастям у серцях. Мир на землі — це дім, і мама, й тато, Й любові стільки — просто через край! Це та земля, де щастя є багато І в кожній хаті — хліба коровай. Це та земля, де сміх і пісня лине, А діти йдуть до школи знов і знов. Й ніколи у боях ніхто не гине, Бо там господар — щастя і любов. Ідея миру сягає корінням далекого минулого. Вона відображена й у легендах про золоте століття людства, і в роботах античних мислителів і гуманістів більш пізнього періоду, і в проповідях християнської церкви. Зараз сама ідея миру стає державною політикою. Тільки в мирній державі накопичуються її багатства, розвивається культура, зберігаються духовні цінності. Тільки в державі, де панує мир, спокій, злагода, зміцнюється економіка, зростає добробут людей, з молодого покоління формуються справжні громадяни країни. Адже саме молоде покоління являє собою майбутнє й може забезпечити подальший її розвиток. Дійсно, немає нічого важливішого, ніж мир на планеті, мир у сім'ї й у душі кожної людини. Ми з вами добре знаємо, що суспільство може досягти розвитку тільки тоді, коли буде складатися зі свідомих культурних особистостей. Культура забезпечує повноцінне життя людини й розвиток суспільства в цілому. Існує культура поведінки, культура почуттів, спілкування тощо. І, як не дивно, є культура війни й культура миру. Як ви вважаєте, що таке культура миру? А війни? У чому різниця між культурою миру й культурою війни? Культура миру й культура війни різняться такими ознаками: Культура війни в державі характерна нетерпимістю до інакомислячих і придушенням усякого опору. Прикладом може бути Гітлерівська Німеччина. Там влада керувала одноосібно й не визнавала інших думок. Населення страждало через грубе ставлення з боку влади, брехню в засобах масової інформації. Люди не почували себе захищеними у власній державі. Усі політичні партії, крім фашистської, заборонені. Преса та книги проходили через сувору цензуру. Були переписані шкільні підручники. Створені концтабори для противників Гітлера. А потім він пішов далі: розв'язав Другу світову війну. Культура миру в державі, навпаки, заперечує шлях насильства, враховує інтереси всіх, намагається, щоб усі сторони дійшли згоди. Для більшості людей планети Земля мир – це повсякденна реальність. На наших вулицях безпечно, ми ходимо до школи.

Та чи всі живуть добре й щасливо? Для багатьох людей у сучасному світі спокійне життя – це лише казкова мрія. І щоб хоч на короткий час втілити її в життя й припинити кровопролиття, був заснований День Миру. Це спроба донести до людства думку про важливість миру в усьому світі. – Чи знаєте ви, коли святкують День Миру? – Яка, на вашу думку, мета проведення такого дня? – А хто з вас знає офіційну назву цього Дня? («День глобального припинення вогню й відмови від насильства») За ініціативою Генеральної Асамблеї ООН цей день з 1982 року є Днем усесвітньої відмови від насильства й вогню. З тих пір свято, яке з 2002 року відзначається 21 вересня, залучило мільйони людей, охопивши багато країн і регіонів. Цього дня ООН закликає всі країни зупинити військові дії і хоча б на 24 години припинити проливати кров. Відмова від насильства і воєн – необхідна умова для подальшого розвитку людства. Тільки мирні переговори й вирішення наявних проблем шляхом діалогу та компромісних рішень можуть дати дійсно відчутні результати й користь для всього людства. У рамках святкування Міжнародного Дня Миру проходять заходи, мета яких – привернення уваги до проблеми миру й ефективних способів його досягнення. Невід’ємною процедурою початку свята служить символічний звук Дзвону миру. Цей дзвін був відлитий із монет, які зібрали діти з 60 країн світу. Японія подарувала його ООН 1954 року. На ньому напис: «Хай живе мир у всьому світі». Дзвін помістили в мальовниче місце в саду західного дворика, розташованого поряд із Секретаріатом ООН. Варто зазначити, що голос дзвону лунає всього двічі на рік. Перший раз його можна почути навесні, у день весняного рівнодення, вдруге – з нагоди святкування Міжнародного Дня Миру. У цей час у всіх куточках світу проводять заходи, спрямовані на привернення уваги до того, як багато в нашому світі агресії та зла, безглузвих смертей і ненависті. І нехай дитячі малюнки з яскравим усміхненим сонечком або дитячі хоріві пісні про мир і дружбу комусь і здадуться невинними іграми, але вони мають глибокий зміст і виражають заклик до тих, хто ще не відмовився від зброї, все ж таки це зробити. Щорічно 21 вересня День миру відзначають і в Україні. Таким чином наша держава підтримує рішення Генеральної Асамблеї ООН і підтверджує відданість країни ідеалам миру. І хоча сьогодні 1, а не 21 вересня, долучімося до майбутніх заходів цього дня. Хрестоматія Миру. Сьогодні ми з вами спробуємо скласти своєрідну хрестоматію Миру. Перед вами лежать фігурки голубів. Напишіть на них, за яких умов, на вашу думку, у світі назавжди запанує мир. І цих голубів ми помістимо в нашу хрестоматію. (Учні пишуть свої варіанти та вклеюють фігурки голубів у книгу). Погляньте на нашу книгу. Вона заповнена цінними думками. І тільки за умови, що ми час від часу будемо переглядати її сторінки, ми зможемо досягти панування миру. Чому для цієї справи ми використали саме фігурки голубів? (Вони є символом миру) Що ви знаєте про емблему миру? Голуба з оливковою гілкою в дзьобі стали використовувати в ролі символу після того, як Пабло Пікассо 1949 року намалював картину «Голуб миру». За Біблією, Ной випустив голуба, щоб дізнатися, чи зійшла вода з землі. Птах повернувся з

оливковою гілочкою в дзьобі. Це був знак приходу миру й оновлення життя. Ще одним символом миру є паперовий журавель. З'явився він завдяки маленькій дівчинці. 6 серпня 1945 року за наказом президента США Трумена було скинуто ядерну бомбу на японське місто Хіросіму. Цим Америка продемонструвала світові нову зброю. Та ніхто не подумав про наслідки її застосування. Неподалік Хіросіми жила дворічна дівчинка Сасаки Садако. Через 10 років вона захворіла на лейкемію. Це було наслідком ядерного вибуху. Щоб додати дівчинці сили для одужання, лікар сказав, що вона має зробити тисячу білих паперових журавлів і тоді хвороба відступить, бо цей птах священний і живе дуже довго. Сасаки повірила. І в її палаті почали з'являтися білі фігурки. Хвороба прогресувала, тому однокласники вирішили їй допомогти. Вони самі виготовляли журавликів і залучали до цього своїх друзів. Незабаром звістка про них розійшлася по всьому світу. У Японію звідусіль летіли білі журавлики. Усі хотіли допомогти дівчинці. Журавлина згряя давно переросла тисячу, але, на жаль, не змогла перемогти страшну хворобу. Сасаки Садако померла. Японські школярі та їх батьки в пам'ять про загиблих від ядерної зброї зібрали кошти й створили Парк Миру. Там встановили статую Садако, яка тримає журавлика в руках. Вона є символом неприйняття ядерної війни, протесту проти неї. Набирає обертів третє тисячоліття. Прогрес невблаганно рухається вперед. Техніка прийшла на службу людині. Здавалося б, життя має стати спокійнішим. Але ми все частіше чуємо слова: біженець, жертва насильства, теракт... У сьогоденнішньому суспільстві відбувається активний ріст екстремізму, агресивності, розширення зон конфліктів. Народившись, кожна людина має право жити в мирі. Наша країна завжди цього прагнула. Та час від часу чорні хмари зла й ненависті нависали над нею. І тоді всі піднімалися на захист Батьківщини. Не оминають нашої пам'яті величні походи князів за часів Київської Русі, набіги на татар козаків під супроводом гетьманів, бунти під проводом Олекси Довбуша та Максима Залізняка, захист загальнонаціональних прав під час Першої та Другої світових воєн. Люди боролися тому, що відчували себе частиною одного цілого, розуміли, що за них самих ніхто не побудує їхнього майбутнього. Мирне небо над головою... Раніше, у часи мого дитинства, ця фраза була обов'язковою в привітаннях, разом із побажаннями щастя та здоров'я. Я тоді не до кінця розуміла цей вислів. Мирне небо здавалося настільки звичним, що його побажання були наче побажання повітря. І ось... Сьогодні над Україною закружляли темні хмари лихоліття. Чорні сили хочуть розірвати на частини нашу державу, забрати в нас мирне щасливе життя. Наша держава не готувалася до війни. Ми – мирні люди. Але десятки тисяч людей за покликом серця взяли зброю в руки й стали на захист рідної землі. Волелюбні нащадки козацького роду з чистими душами та добрим серцем стійко витримали зло та ненависть ворога й не озлобились, а там, у воєнних таборах, з радістю читають листи подяки українських школярів. Ще недавно ми з вами не знали дуже багатьох слів, пов'язаних із війною, тепер же майже кожному родину так чи інакше опалило полум'я військових дій. Ще недавно ми не особливо звертали увагу на слова

«Слава Україні – Героям слава», а тепер ці слова набули нового змісту. Наразі вже точно зрозуміло, кому ці слова адресовані, і ні в кого немає сумніву, що ці герої – хлопці, що зі зброєю в руках захищають крихкий східний кордон України, лікарі, які в мирний час повертають поранених в ООС із того світу, волонтери, на плечах яких тримається наша армія. Трагічні події в Україні, починаючи з 2014 року, тривожать і не залишають байдужими жодного громадянина країни. Кожному з нас необхідно усвідомити, за що боролися учасники Євромайдану й заради чого померла своїм життям «Небесна сотня». Ми пам'ятаємо наших героїв, які боролися проти несправедливості, стояли насмерть за мир у нашій державі. Низький їм уклін. Ми серцем і душею з тими, хто й у ці дні боронить нашу свободу на сході України, пам'ятаємо тих, хто віддав своє життя задля нашого щасливого майбутнього. Пам'яті загиблих у всіх війнах і міжнародних конфліктах, тих, хто страждає від несправедливості й авторитарності, дітям і дорослим присвячено Молитву Миру. На фоні музики хлопці та дівчата із запаленими свічками читають Молитву. Усі слухають стоячи. Веди лише від Смерті до Життя, Від Брехні до Правди. Веди лише від Розпачу до Надії, Від Страху до Безпеки, Веди лише від Ненависті до Любові, Від Війни до Миру. Нехай Мир заповнить наші серця, Наш світ, наш Всесвіт! І пам'ятаючи про загиблих і нещасних, ми маємо вчитися жити в мирі. А це не так легко. Нелегко визнати, що правий хтось інший, а не ти, складно знайти в незрозумілій тобі людині хороші риси. Складно, але необхідно. Заради майбутнього нашого світу. Робота в групах. Об'єднайтеся в три групи. Кожна група повинна довести доцільність трьох принципів, дотримання яких дозволить світові жити мирно. I група. Принцип відмови від насилля (агресії) як способу спілкування й переконання. II група. Принцип непримусування: бути вимогливим до себе, а не до інших. III група. Принцип прийняття: людина має право бути несхожою на інших. Підсумки уроку. Повернімося до висловів, які ви дописували на початку уроку. Пропоную переглянути їх і за необхідності дописати. Зачитаємо ваші варіанти й послухаємо авторські. Якщо бажаєш, щоб світ змінився, стань... цією зміною. (Махатма Ганді) Не йдіть війною проти закону, прийміть закони проти... війни. (Єврейське прислів'я). Визнання проблеми – половина успіху в її... розв'язанні. (Зигмунд Фрейд) Війна в однаковій мірі обкладає даниною чоловіків і жінок, але з одних вона стягає кров, а з інших ... сльози. (В.Теккерей) Війна буде повторюватися до тих пір, поки питання про неї буде вирішуватися не тими, хто... помирає. (Анрі Барбюс) Погодьтеся, деякі авторські продовження були зовсім несподіваними для вас, але не менш слухними. Трапляється, що з зовсім, здавалося б, безвиході є нестандартний вихід, необхідно лише його розгледіти. І коли ми цього навчимося, буде легше досягати миру. Рефлексія. «Незакінчені речення». – Сьогодні я дізнався (дізналася)... – Я б хотів (хотіла)... – Мені варто подумати... Ви молоді жителі нашої планети. І від вас залежить майбутнє. Нехай усі ми навчимося розуміти й поважати одне одного, нехай почнеться на Землі нова історія – історія Людства, яке не знає війни. Ми прагнемо миру! Очікування

«Святковий салют». Перед кожним із вас є стікер у вигляді зірочок. Якщо вам сподобалася година спілкування, ваші очікування здійснилися, якщо вас схвилювала обговорена проблема, то прикріпіть їх до дошки, і ми побачимо святковий салют на честь дружби, взаєморозуміння й миру. Закінчити сьогоднішній урок я хочу такими словами: Я голосую за мир, за щастя у кожному домі, Я голосую за мир, за мир на землі колисковій. Я голосую за мир, хай буде завжди він і всюди, Я голосую за мир, хай будуть щасливими люди. Хай діти здорові ростуть у мирній щасливій країні, Хай буде в них світле життя, бо мир треба кожній дитині. Я голосую за мир, за мир на моїй Батьківщині. Я голосую за мир на рідній моїй Україні. Хай в світі не буде незгод, ні бід, ні печалі, ні смутку, Хай мир людям буде завжди, до миру єднаймося, люди! Єднаймося до миру усі, учімося любити й прощати, Хай кожен наш прожитий день буде схожий на маленьке свято. Я голосую за мир, хай буде завжди він і всюди, Бо як буде мир на землі, то будуть щасливими люди.

Література

1. Кращі виховні заходи./Упоряд. В.О.Гноїнська. – Х.: Вид-во «Ранок», 2011.–319с.
2. Ворожейкіна О.М. Мій клас – випускний!// О.М.Ворожейкіна. – Х.,2008. – 202с.
3. Години спілкування. 9-11 класи./Укладач В.М.Андрєєва. – Х.: «Основа», 2014.–128с.
4. Година спілкування. 11 клас./Упоряд. М.О.Володарська. – Х.: Вид-во «Ранок», 2011.– 192с.
5. Місюра Т.М. Виховний захід “Урок миру” [Електронний ресурс] / Місюра Тетяна Миколаївна // ІНФОурок: [сайт]. – Режим доступу: <http://infourok.ru/vihovniy-zahid-urok-miru-527222.html/>.
6. Шпак М. Відео «Україна-мати» [Електронний ресурс] / Шпак М.// Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=wA09qgGUw9k>

Самоаналіз виховного заходу

1. Загальні відомості про виховний захід:

– Тема відповідає реаліям сьогодення, мета відповідає поставленим завданням та індивідуальним і віковим особливостям здобувачів.

2. Особливості підготовки до проведення виховного заходу, організаційні труднощі.

3. Особливості проведення виховного заходу:

– Весь захід пройшов на високому рівні;
– контакт із здобувачами добре встановлювався;
– сприймання здобувачами було добре, налагодження взаємозв'язку-простим;

– емоційний клімат під час проведення виховного заходу був позитивний;

– здобувачі включалися у процес обговорення проблеми;
– було використано різні методів впливу на здобувачів, індивідуальний та диференційований підхід до них.

4. Загальні висновки:

– поставленої мети досягнуто;
– загальне враження про захід- позитивне.

Звіт виробничої асистентської та науково-дослідної практики
здобувача другого (магістерського) рівня вищої освіти 1 курсу
факультету гуманітарної та економічної освіти
спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки
денної форми навчання
(Передненко Максима Євгеновича)

Асистентська практика стала для мене джерелом нових знань, досвіду та позитивних емоцій.

Для мене стало відкриттям, що це не тільки дуже відповідально, а й дуже цікаво, і весело.

Моя самостійність проявилася в ознайомленні із документацією, складання кураторського плану роботи, проведення лекційних та практичних занять.

Об'єм проведеної роботи – виконав всі завдання.

Труднощі, які виникли в роботі у проведенні занять, з викладачами, академічною групою – пов'язані з недостатком знань з певної тематики, та досвіду.

Знання, вміння та навички, набуті за період практики – знання з оформлення документації, складання лекційних та практичних занять тощо.

Задачі з самоосвіти- поглибити знання з фахових предметів, розвивати світогляд.

Загальні висновки, рекомендації та пропозиції : практика підготовлена та проведена на високому рівні, що є дуже важливим для подальшої підготовки, як професіонала.

«04» червня 2021 р.

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА СТУДЕНТСЬКОЇ АКАДЕМІЧНОЇ ГРУПИ.

Програма психолого-педагогічного вивчення студентської академічної групи

1. Загальні відомості про групу. 4 Курс, педагогічний факультет, спеціальність ДОПП. Кількість здобувачів-8 їх статева приналежність- жіноча стать, національність-українці, вік-20-21 рік. Успішність на середньому рівні, відвідування – майже без пропусків.

2. Структура студентської групи. Ступінь організованості групи: організована. Особливості міжособистісних взаємин між здобувачами: товариські взаємини. Наявна узгоджена взаємодія і взаємодопомога членів групи, їх прагнення до співробітництва, взаємовиручки.

Визначення статусу в групі її членів – до категорії лідерів належить- Смольник Влада, «ізольованих»-немає, інші займають проміжну позицію між цими полярними ланками.

Стисла характеристика активу та його діяльності.

Актив групи: Холецька Марія, Маяцька Аліса

Актив у великій мірі долучається до організаторської діяльності.

3. Спрямованість групи. Інтереси, якими керуються члени групи- танці, малювання, спів тощо. Наявна спільна мета. Високий рівень активності студентів.

Група добре взаємодіє з іншими групами на курсі, факультеті.

4. Характеристика навчальної діяльності студентської групи. Рівень загального інтелектуального розвитку здобувачів високий, вони мають високу здатність до засвоєння навчальних програм дисциплін, які вивчаються в університеті. Характеристика успішності групи – середній бал 4, відмінники-1.

5. Підготовленість групи за видами діяльності.

У групи високий інтерес до мистецтва, літератури, спорту, туризму, художньої самодіяльності тощо. Форми вияву таких інтересів- разом приймають участь у різноманітних заходах.

6. Психологічна єдність як критерій соціальної зрілості студентської групи

Інтелектуальна єдність групи. Одногрупники дуже добре розуміють один одного. У групі наявна загальна думка, яка стосується потенційних можливостей і недоліків кожного та групи в цілому.

Емоційна єдність групи. Загальний настрій, що домінує в групі- позитивний. Психологічна атмосфера в групі-здорова. Високий ступінь емпатійності, співчуття один до одного. Високий рівень дружелюбності, взаємної толерантності до недоліків інших. Готовність допомагати іншим, підтримувати їх у потрібні моменти присуття.

Вольова єдність групи. Присутня здатність групи спільно переборювати труднощі для досягнення загальної мети. Спроможність мобілізувати сили у важкі моменти. Наявне у здобувачів уміння працювати над поставленим завданням і доводити розпочату справу до кінця. Ступінь самостійності групи у постановці та досягненні цілей висока.

7. Рівень розвитку групи. Рівень розвитку досліджуваної студентської академічної групи: колектив. Всі показники проявлені на високому рівні: інтегрованість групи, її згуртованість, взаєморозуміння тощо.

8. Педагогічне керівництво студентською групою. Необхідність у керівництві з боку деканату, куратора групою є невелика. З боку куратора присутній індивідуальний підхід до кожного члена групи.

9. Загальні психолого-педагогічні висновки. Студенська група має гарні взаємостосунки між собою, розвинута до рівня «колектив».

Анкета «Я і моя група»

1. Група. Стать (чол., жін.). Вік. Сімейне становище, наявність дітей.
2. Чи отримуєте стипендію?
3. Як Ви вважаєте, що таке колектив?
4. Як Ви вважаєте, чи є колектив у вашій групі?
5. Як Ви вважаєте, що таке друг і що таке товариш?
6. Кого Ви вважаєте в групі своїм другом?
7. З ким би Ви хотіли проживати в одній кімнаті, готуватись до занять, відпочивати?
8. Які риси характеру Ви найбільш цінуєте в інших?
9. Хто Вам найбільш подобається в групі і за що?
10. Хто Вам не подобається в групі і чому?
11. Чи є у Вашій групі неформальні лідери?
12. Чи є в групі ізольовані студенти? Причини їхньої пасивності.
13. Чи є у групі мікро групи? Якою є їхня спрямованість? На якій основі вони склалися?
14. Як Ви вважаєте Ви цікава людина для товаришів?
15. Як Ви вважаєте Вас поважають у групі?
16. Якою є Ваша активність під час занять?
17. На скільки Ви залучені до справ групи?
18. Чи подобається Вам ваша група?
19. Який би Ви запропонували девіз вашої групи?

Рецензія
керівника виробничої асистентської та науково-дослідної практики про
лекційне, практичне, семінарське заняття

здобувача **Передненка Максима Євгеновича**
(прізвище, ім'я, по батькові)

з дисципліни **Педагогіка вищої школи**
(назва дисципліни)

на тему «**Науково-педагогічний працівник вищого навчального**
закладу»,

проведеного в групі **5(1) «21» 05 2021 р.**

1. Наявний план-конспект семінарського (практичного) заняття.
2. Визначені мета, завдання заняття, достатня вмотивованість діяльності здобувачів.
3. Зміст заняття відповідає програмі навчального курсу.
4. Форма проведення заняття.: практичне заняття
5. Форми оцінки знань, умінь та навичок здобувачів під час проведення заняття: тестування, усні питання.
6. Використані прийоми активізації пізнавально-пошукової діяльності здобувачів.
7. Заняття спрямоване на самостійну роботу здобувачів.
8. Стиль педагогічної взаємодії зі здобувачами-демократичний.
9. Оцінка ефективності проведеного заняття-проведено на високому рівні.
10. Побажання та зауваження- використання наочності.

Керівник виробничої асистентської та науково-дослідної практики _____
(підпис)

Дата _____

ВІДОМІСТЬ-ХАРАКТЕРИСТИКА (з практичної підготовки)
спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки (Педагогіка вищої школи)
денної (заочної) форми навчання
(підкреслити)

Передненка Максима Євгеновича

прізвище, ініціали магістранта

факультету гуманітарної та економічної освіти, який(а) проходив(ла) виробничу асистентську та науково-дослідну практику на базі ДВНЗ «ДДПУ» з «26» 04 2021 р. по «04» 06 2021 р.

Під час проходження практики була виконана наступна робота:

1. **Підготовлено лекції:** «Сучасні технології навчання у вищій школі»
2. **Підготовлено практичні заняття:** «Науково-педагогічний працівник вищого навчального закладу»
3. **Підготовлено кураторські години:** «Прагнемо миру!»
4. **Результати науково-дослідної роботи:** підготовлено доповідь на науково-практичну конференцію ДВНЗ «ДДПУ» «Особливості використання дистанційних технологій у вищій школі»
5. **Загальна характеристика діяльності магістра-практиканта:** старанний, активний, уважний, працелюбний та відповідальний працівник; продемонстрував гарні теоретичні знання та вміння самостійної організації та керування пізнавальною діяльністю студентів, формування у здобувачів критичного мислення, вибору методів та засобів навчання та контролю; володіє непоганими організаторськими, аналітико-конструктивними та комунікативними здібностями, усі завдання виконані на високому рівні.

1. Методист з психології 205
оцінка

2. Методист зі спеціальності 705
оцінка

Загальна оцінка за практику 905
оцінка

Декан факультету
М.П.

[Signature] / Шайда Н.П.
підпис прізвище, ініціали

[Signature] / Сипченко О.М.
підпис прізвище, ініціали

[Signature] / Сипченко О.М.
підпис прізвище, ініціали

[Signature] / Саяпіна С.А.
підпис прізвище, ініціали